

Σταύρος Ζουμπουλάκης

**Αποχαιρετισμός του Φίλιππου Τσιμπόγλου
(Νεκροταφείο Ζωγράφου, 6 Φεβρουαρίου 2023)**

Ο Φίλιππος Τσιμπόγλου ανέλαβε Γενικός Διευθυντής της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος το 2014, αφού είχε ήδη μακρά και ευδόκιμη προϋπηρεσία στον χώρο των βιβλιοθηκών. Ήρθε στην ΕΒΕ, «έτοιμος από καιρό» και ασφαλώς, για να συνεχίσω με τον ποιητή, «θαρραλέος», αφού δέχτηκε να αναλάβει την γενική διεύθυνσή της, σε μια πολύ δύσκολη και κρίσιμη στιγμή της ιστορίας της. Ο ίδιος θεωρούσε τη θέση αυτή το επιστέγασμα της σταδιοδρομίας του. Συμφωνήσαμε τότε ότι η μεταφορά της Εθνικής Βιβλιοθήκης στο ΚΠΙΣΝ δεν αποτελεί μια απλή μεταστέγαση, αλλά μοναδική ευκαιρία για την επανίδρυσή της. Εργάστηκε ακούραστα, αμέτρητες ώρες και νύχτες, αγόγγυστα, για τον σκοπό αυτό. Δεν το άκουσα ποτέ, παρά μόνο τώρα τελευταία, και αυτό προς στιγμήν, να αγανακτεί ή έστω να παραπονιέται, όταν τα πράγματα δεν πήγαιναν καλά.

Τούτη όμως την πικρή ώρα του αποχαιρετισμού δεν θέλω να μιλήσω για το έργο του, θέλω να μιλήσω για τον άνθρωπο, τον άνθρωπο με τον οποίο συνεργάστηκα ανέφελα και αδιατάρακτα εννιά χρόνια, με αγαθά, θέλω να πιστεύω, αποτελέσματα για τη Βιβλιοθήκη. Η επικοινωνία μας ήταν καθημερινή, ακόμη και κατά τις ολιγοήμερες θερινές διακοπές του.

Ο Φίλιππος Τσιμπόγλου ήταν ένας εξαιρετικός χαρακτήρας, από τους καλύτερους ανθρώπους με τους οποίους σχετίστηκα στη ζωή μου. Ήταν σεμνός, ταπεινός, χωρίς ίχνος έπαρσης και

διάθεση αυτοπροβολής. Ήταν ευγενικός, προσηνής, δίκαιος και απροσωπώληπτος, συγχωρητικός. Ήξερε να αναγνωρίζει και να σέβεται την αξία των άλλων. Όσο του άρεσε να μεταδίδει αυτά που ήξερε, άλλο τόσο χαιρόταν με παιδική χαρά να μαθαίνει από τους άλλους. Ήξερε να συνεργάζεται με όλους, με τρόπο ουσιαστικό και όχι υπηρεσιακά τυπικό, ήξερε να ακούει και να εμπνέει τους ανθρώπους να βγάζουν τον καλύτερο εαυτό τους. Ήταν αισιόδοξος ή, για να το πω καλύτερα, ήταν άνθρωπος της ελπίδας, πίστευε ότι παραταύτα το καλό θα επικρατήσει στο τέλος. Ήταν καλός και πίστευε και στην καλοσύνη των άλλων.

Όσα πέτυχε στην ΕΒΕ οφείλονται ασφαλώς στη γνώση και την εργατικότητά του, οφείλονται επίσης στη γενναιόδωρη αρωγή του ΙΣΝ και στη στήριξη του Υπουργείου Παιδείας, μα οφείλονται ακόμη περισσότερο -είμαι απόλυτα πεπεισμένος για αυτό- στον καλό χαρακτήρα του. Θα μπορούσα να προσθέσω ότι και οι αστοχίες του πάλι στον καλό χαρακτήρα του οφείλονται, γιατί δεν ήθελε και δεν μπορούσε, ψυχικά, να δείξει την αυστηρότητα που χρειαζόταν σε ορισμένες περιστάσεις και να ασκήσει τη διευθυντική εξουσία του.

Φίλιππε, το Εφορευτικό Συμβούλιο και εγώ προσωπικά, αλλά και το σύνολο των εργαζομένων στη Βιβλιοθήκη θα κάνουμε ό,τι μπορούμε για να τιμήσουμε εσένα και το έργο σου και να κρατήσουμε ζωντανή την παρακαταθήκη σου, για να την παραδώσουμε στους επόμενους. Η μεγαλύτερη τιμή στη μνήμη σου και στο έργο σου είναι να κάνουμε όλοι καλά και ακόμη καλύτερα τη δουλειά μας για μια Εθνική Βιβλιοθήκη αντάξια του ονόματός της.

Φίλιππε, φεύγουμε όλοι από τούτη τη ζωή γυμνοί, όπως ήρθαμε. Δεν παίρνουμε τίποτε μαζί μας, αφήνουμε όμως κάτι πίσω μας. Εσύ εκτός από το έργο σου αφήνεις και κάτι άλλο σημαντικότερο, κάτι που είναι εύθραυστο μα που χωρίς αυτό η ζωή είναι αβίωτη: αφήνεις το χνάρι της καλοσύνης σου. Είμαι

βέβαιος πως για αυτή την καλοσύνη θα ζεις για πάντα στην ψυχή όσων σε γνώρισαν, και άμποτε το παράδειγμά της, το παράδειγμα αυτής της καλοσύνης, να οδηγεί τα βήματά μας. Θα σε θυμόμαστε και θα σε μνημονεύουμε στις κουβέντες μας πάντα με συγκίνηση και αγάπη.

Αγαπητέ μου Φίλιππε, σε προπέμπουμε σήμερα, συγγενείς τε και φίλοι, μια μέρα με βαρύ χιονιά. Ξεκίνησα τον αποχαιρετισμό μου με τον Καβάφη, θα τον κλείσω με τον Παπαδιαμάντη: «Κ' επάνω εις την χιόνα έπεσε χιών. Και η χιών εστοιβάχθη, εσωρεύθη δύο πιθαμάς, εκορυφώθη. Και η χιών έγινε σινδών, σάβανον».

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της αττικής γης που θα σε σκεπάσει. Αναπαύσου εν ειρήνη.